

A Fővárosi Ítéltábla **felperes jogi képviselőjének neve, címe.)** által képviselt felperes neve (**felperes címe** felperesnek, a **alperes jogi képviselőjének neve, cím**tel képviselt alperes neve (alperes címe IV. 11.) alperes ellen tartozás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. szeptember 15. napján kelt 68.P.25.039/2013/32-I. számú ítélete ellen az alperes által 33. és 34. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 2.960.000 (kétfmillió-kilencszázhatvanezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a pontosított keresetében 54.500.000 forint és 2009. november 17. napjától számított Ptk. 301.§ szerinti késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, kölcsönszerződésből eredő tartozás átvállalása folytán.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a felperesi követelést, annak jogalapját. Álláspontja szerint színlelt megállapodás jött létre, tartozása nem áll fenn a felperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 54.500.000 forint tőkét és 2010. március 2. napjától számított késedelmi kamatait, valamint 5.000.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjat és 873.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes az alperes édesapjának 2008 őszén két alkalommal 10-10 millió forintot, néhány hét elteltével további 10.000.000 forintot, majd 2008. december közepén 8.000.000 forintot adott át. 2008 decemberében üzletrész adásvételi szerződés eredményeként a felperes a **cég 1.** és a **cég2** tulajdonosa lett, mely cégek ingatlanait bérleti szerződés alapján az **cég3.** bérbe vette. Ezek után a felperes a **cég4.** képviselőjében eljárva 16.500.000 forintot befizetett az **cég3.** CIB Banknál vezetett bankszámlájára. A felperes a magánszemélyként kölcsön adott 38.000.000 forint és a társaság által adott 16.500.000 forint visszafizetését kérte az alperes édesapjától, aki készpénz helyett ingatlanokat tudott felajánlani. 2009. november 17. napján megállapodás aláírására került sor, melyben az alperes aláírásával megerősítve kijelentette, hogy 54.500.000 forint összeggel tartozik a felperesnek, melyet legkésőbb 2010. március 1. napjáig haladéktalanul, egy összegben megfizet. Az alperes és az édesanyja a megállapodással érintett **ingatlan címe** utcában építés alatt álló ingatlan tekintetében vételi jogot biztosítottak a felperesnek arra az esetre, ha a tartozás nem kerül kiegyenlítésre. A felperes, miután a 2010. március 1-jei határidő eredménytelenül telt el, vételi jogával kívánt élni, azonban felszólításai eredménytelenek maradtak. Ezek után 2010. július 21. napján egy megállapodás került megkötésre a

cég2 képviselőjében eljáró **személy 1**, valamint a felperes mint **cég4**. képviselője között. Ebben utalás van a 2009. november 17. napján kelt megállapodásra, valamint további ingatlan került felajánlásra a tartozás kiegyenlítésére. 2010. július 27-én az alperes is nyilatkozatot tett arról, hogy a megállapodás rendelkezéseit elfogadja, magára nézve kötelező érvényűnek tekinti. Az 54.500.000 forint összegű tartozás a felperes részére megfizetésre nem került. Az ekként megállapított tényállásból a 2009. november 17-i keltezésű megállapodás tartalmát és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, valamint tanúvallomásokat értékelve az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes és az alperes között nem a Ptk. 332. §-ban szabályozott tartozásátvállalás jött létre, mert ezt a megállapodást az alperes nem a felperessel, illetőleg a felperes cégével kölcsön jogviszonyban álló kötelezettel kötötte. A Ptk. 200. § (1) bekezdése szerinti szerződési szabadság elve alapján az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy bár a tartozáselvállalás jogintézményét a Ptk. nem szabályozta, az ilyen tartalmú megállapodás nem is volt tiltott, ezért a felek megállapodhattak abban, hogy **személy 1**nek és az **cég3**-nek a felperes felé fennálló és kölcsönszerződésen alapuló tartozása megfizetésére az alperes fizetési kötelezettséget vállal. A tartozáselvállalás következményeként a tartozást elvállaló személy az alapkötelezettség adósának az adóstársa lesz, így az alperest **személy 1**cel és az **cég3**-vel egyetemleges helytállási kötelezettség terhelte. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes a 2009. november 17. napján kelt megállapodás létrejöttét nem vitatta, a teljes bizonyító erejű magánokiraton szereplő névalírást a sajátjának ismerte el, ezért a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel a bizonyítás az alperest terhelte, melynek nem tett eleget, az általa állított ügylet színleltségét nem bizonyította. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint azt, hogy **személy 1**nek és az **cég3**-nek mint adósoknak kölcsön jogviszonyból eredő tartozása állt fenn a felperes, illetőleg a felperes cége felé, a 2009. november 17. és 2010. július 21. keltű megállapodás, valamint a büntetőeljárásbeli tanúvallomásokat tartalmazó okiratok is alátámasztják. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokból megállapíthatónak tartotta, hogy **személy 1**nek és cégének a megállapodás időpontjában a felperes, illetőleg a felperes cége felé 50.000.000 forintot meghaladó tartozása fennállt. Ezért az alapkötelezetre vonatkozó okirati bizonyíték hiányában is kétségtelenül megállapíthatónak tartotta, hogy fennálló tartozásról egyeztettek 2009. november 17. napján az érintett felek, és mivel a tartozások adósának a fia az alperes, így **személy 1** felperes felé fennálló tartozása tekintetében a felperes és az alperes kellő konkrétsággal nyilvánította ki azon akaratát, hogy ezen tartozást az alperes fogja teljesíteni a felperesnek. Az alperes tudatában volt az édesapja felperessel szemben fennálló tartozásának, a felperessel abban állapodott meg, hogy az alapkötelezettségek változatlanul maradnak, de az adós helyett helytállási kötelezettséget vállal. A peres felek megállapodása így tulajdonképpen az eredeti adós tartozásának a biztosítását is szolgálta, ugyanakkor olyan önálló tartozás létrehozására irányult, amely alapján az alperest a kölcsönadósokkal egyetemleges helytállási kötelezettség terheli. Az elsőfokú bíróság ezért megállapította, hogy a felperes jogosultként, és alappal érvényesített keresetet kizárólag az alperessel szemben. Utalt a 2010. július 21. napján létrejött írásbeli megállapodáshoz kapcsolódóan a 2010. július 27. napján tett alperesi nyilatkozatra és arra, miszerint nem bizonyított, hogy a felperes befektetési céllal adott át különböző időpontokban pénzüsszeget, illetve hogy közös üzleti érdekeik előmozdítása érdekében működtették a **cég2** és a **cég1**-t. A Ptk. 301. § (1), (2) bekezdés, 277. § (1) bekezdés, 298. § alapján a késedelembe esés és így a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a keresettel eltérően 2010. március 2. napjában határozta meg az elsőfokú bíróság. A perköltségről a Pp. 81. § szerint rendelkezett, a felperes túlnyomó pernyertessége folytán. Elszámolta az eljárási illetéket, a tanúdíjakat, valamint a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ügyvédi munkadíjat.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel. Fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Fellebbezését arra alapította, hogy a 2009. november 17-én kelt megállapodás 3. pontja a 14. pontban foglalt korlátozással együtt értelmezhető, amely

utóbbi értelmében az alperes által vállalt kötelezettség vagy önkéntes úton vagy egy vételi jog gyakorlásán keresztül érvényesíthető. Mivel egyik sem történt meg, a követelés és annak bármilyen más módon való érvényesítése nem lehetséges. A fellebbezés indokolásának előterjesztésével egyidejűleg az elsőfokú bíróság által a jogi képviselő számára megítélt 5.000.000 forint + áfa perköltség mérséklését is kérte a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján. Egyebekben fellebbezése indokául előadta, hogy a felek akarata és a leírt megállapodások nincsenek összhangban. A felperes saját bevallása szerint is színlelt szerződést kötött, annak mögöttes tartalmának bizonyítását az elsőfokú bíróság tévesen kérte számon az alperesen. Megítélése szerint a színlelt jelleg a 2009. november 17-én kelt szerződések szövegéből is következik. A megállapodásban foglaltak életidegenek és jogilag értelmezhetetlenek, így a megállapodás érvénytelen, de, ha jogokat és kötelezettségeket lehetne is származtatni belőle, abban az esetben a teljes megállapodást, a dokumentum minden pontját, így a 14. pontot is figyelembe kell venni. Ez a szerződési pont bizonyítja, hogy a megállapodás színlelt, másodsorban pedig kizárja a felperes keresetének teljesítését e megállapodás alapján. Álláspontja szerint ha úgy történik a tartozáselismerés, hogy a kikényszeríthetőségét kizárják a felek, azt nem lehet érvényesnek tekinteni, és nem is lehet úgy kezelni, mintha a kikényszeríthetőségre vonatkozó kitétel nem létezne. Utalt a Ptk. 204. § a), b), c) pontjára, a 200. §-ra és arra, hogy a magyar jog lehetővé teszi az igényérvényesítés módjának korlátozását. Sérelmezte az ítélet tényállás megállapításának hiányosságát, hogy a megállapodás 14. pontjára nem tért ki, nem is indokolta. Kiemelte, a felperes tudomásul vette, hogy az alperestől a pénzt bírósági úton nem követelheti, melyen nem változtat, hogy az opciós szerződés megkötése később elmaradt. A 2010. július 21. napján kelt megállapodást szintén nem tartotta egyértelműen értelmezhetőnek. Jogi álláspontja szerint a kereseti követelés megfizetésére sohasem vállalt egyértelmű, jogilag is kötelező vagy kikényszeríthető érvényű fizetést. Az általa aláírt megállapodások nem adnak alapot a kereseti kérelem teljesítésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a fellebbezésben foglalt alperesi védekezés szándékosan ferdíti el a tényeket. Kiemelte, hogy az alperes volt a családon belül a szülők által birtokolt ingatlanoknak, cégeknek a tulajdonosa, az alperes tisztában volt azzal, milyen iratokat írt alá. A 2009. november 17-i megállapodás 14. pontjára hivatkozást nem tartotta helytállónak, mert a megállapodás pusztán az eljárás rendjét szabályozza, de a vételi jog alapítása nem történt meg, ezért e szerződési pont nem releváns a felek elszámolása körében. A perköltség tekintetében is helybenhagyást kért.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az ítéleti marasztalást meghaladó kereseti kérelmet - a késedelmi kamat tekintetében - elutasította. Ezen ítéleti rendelkezés fellebbezéssel nem volt támadott, ezért a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési kérelemhez kötötten bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A felperes a keresetét a 2009. november 17. napján kelt megállapodásra alapította, és ezen megállapodás 3. pontja alapján kérte az alperes marasztalását. E megállapodás létrejöttékor az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) volt hatályban, ezért ennek alapján kellett elbírálni a felek közötti jogvitát, a szerződéses jogviszonyokat. A Ptk. a tartozás elvállalás jogintézményét nem ismerte, kizárólag a tartozásátvállalást (Ptk. 332.§). E szerint a kötelezett állapodik meg a kötelezett tartozását átvállaló harmadik személlyel a tartozás átvállalásról, melyhez a jogosult hozzájárulása is szükséges.

A tartozáselvállalást a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:206. § szabályozza új jogintézményként. Ennek értelmében a tartozáselvállalás három oldalú jogügylet, a régi adós szabadulása nélkül új adós jelenik meg a kötelemben. A kötelezett és harmadik személy állapodik meg a kötelezett

tartozásának átvállalásáról, és ha erről értesítik a jogosultat is, abban az esetben van szó tartozáselvállalásról. Ekkor az átvállaló a hitelezővel közvetlen jogviszonyba kerül, és a régi adóssal egyetemlegesen köteles a jogosult felé teljesíteni.

A fentiek szerint mindkét esetben többoldalú kötelemről van szó, azaz kizárólag a tartozást átvállaló nyilatkozata, de a közte és a jogosult közötti megállapodás sem ad alapot a tartozásátvállalás, és a tartozáselvállalás létrejöttének megállapítására.

A Ptk. a szerződési szabadság elve alapján a szerződéses megállapodásokra formakényszerszerűen nem írt elő, ezért elvi akadály nem volt annak, hogy a jogosult a kötelezettrel és harmadik személlyel a kötelezett kötelezettségvállalása tekintetében a teljesítés érdekében megállapodásokat kössön. A Ptk. alapján, amennyiben kívülálló harmadik személy a tartozás megfizetéséért személyes kötelezettséget vállal, az alapvetően a Ptk. 272. § (1) bekezdése szerinti kezesség, illetve a 274. § (2) bekezdés a) pontja szerinti készfizető kezesség.

A 2009. november 17-i megállapodás - annak 3 pontja tartalma alapján - kifejezett nyilatkozatok hiányában az alperes készfizető kezességvállalásának nem volt tekinthető. A megállapodás az alperes mint harmadik személy, valamint az eredeti kötelezettek tartozásátvállalásra vonatkozó megállapodását [Ptk. 332. § (1)], és a jogosult ehhez hozzájáruló nyilatkozatát nem tartalmazza, ezért tartozásátvállalásnak nem minősülhet az okirat 3. pontja. A megállapodás a jogosult, valamint egy kívülálló harmadik személy között született, annak nem voltak részesei az eredeti kötelezettek, emiatt az új Ptk. szerinti tartozáselvállalásként sem volt értékelhető.

A felperes a keresetlevélben, majd személyes meghallgatása során is olyan nyilatkozatot tett, hogy 16.500.000 forintot a **cég4.** képviselőjében eljárva fizetett be az **cég3.** bankszámlájára, és magánszemélyként adott kölcsön több részletben összesen 38.000.000 forintot az alperes édesapjának. Felperes saját előadása szerint is a 38.000.000 forintot fedezte a 2008 decemberében megkötött üzletrész adásvételi szerződéssel a tulajdonába kerülő **cég1.** és **cég2** üzletrésze. A felperes saját előadása szerint is az általa az alperes édesapjának adott 38.000.000 forint fejében szerezte meg a két kft. üzletrészt, ezért a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy ezt követően miként állt fenn továbbra is a 38.000.000 forint tartozása az alperes édesapjának. Ezt követően kötötték meg 2009. november 17. napján kelt megállapodást, és ugyanezen a napon a felperes a perben nem álló személynek átruházta a korábban megszerzett üzletrészeit.

Felperes azt maga sem állította, hogy a 38.000.000 forint, illetve a 16.500.000 forint ezáltal az 54.000.000 forint tartozás ténylegesen az alperes tartozása lett volna vele szemben, azaz, hogy felé az alperesnek önálló tartozása állt volna fenn. A felperes saját előadása szerint is alapvetően az alperes édesapjával volt kapcsolatban, és az alperes édesapjának állt fenn tartozása vele szemben, amelyre vonatkozóan tett az alperes a 2009. november 17-én kelt megállapodásban nyilatkozatot.

Mindebből következően a 2009. november 17-i megállapodás 3. pontja, nevezetesen, hogy az alperes tartozik a felperesnek, nem áll összhangban a felperesnek a keresetét megalapozó tényelődásával, azaz a megállapodás színleltségét maga a felperes előadása támasztotta alá. Ebből az is következik, hogy a megállapodás valós tartalmát a megállapodásra igényt alapító felperesnek kellett bizonyítania. A felperes ennek nem tett eleget. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítéleti bizonyossággal csak az volt megállapítható, hogy az alperes édesapjának és az **cég3**-nek volt tartozása a felperes felé. Az nem volt megállapítható, hogy az alperes az édesapjának a felperes felé fennálló tényleges tartozását átvállalta, noha a felperes a keresetét éppen erre a tényre alapozta. Az alperes és édesapja között ilyen szerződéses kötelezettségvállalás nem volt bizonyított, és ebből következően az sem, hogy ezen kötelezettségvállalásról a felperest értesítették volna. Ennek hiányában az alperes részéről a tartozásátvállalás ténye nem volt bizonyított.

A felperes a 16.500.000 forint tekintetében saját maga adta elő, hogy ez az általa képviselt cég számlájáról került át egy másik cég számlájára. Ebből következően, egyéb tényelődés hiányában a 16.5000.000 forint érvényesítésére a felperesnek mint magánszemélynek anyagi jogi jogosultsága nem volt, a 16.500.000 forint követelés tekintetben a kereseti követelése már ezen okból elutasítandó volt.

A 38.000.000 forint tekintetében a felperes előadása, miszerint alperesi kötelezettségvállalás, a Ptk. szerinti tartozásátvállalás létrejött, amelyben az édesapja vele szemben fennálló tartozását vállalta át, és ezáltal vált - az értesítés következtében is - az alperessel szemben ez az igény érvényesíthetővé, ugyancsak nem nyert bizonyítást. Egyéb olyan tény sem volt bizonyított, amelynek alapján megállapítható lett volna az alperes részéről olyan szerződéses kötelezettségvállalás létrejötte, amely szerint az alperes az édesapjának a felperes felé fennálló tartozását az édesapjával egyetemlegesen lenne köteles megfizetni a felperesnek. Miután nem bizonyított, hogy az alperesnek ténylegesen tartozása áll fenn a felperes felé, a felperes keresetét el kellett utasítani.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alperes pernyertes lett, a fellebbezése is alapos volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kellett határozni mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban felmerült költségek viseléséről. Az alperes az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj megállapodás alapján érvényesítette az ügyvédi díj igényét, ezért a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozott a másodfokú bíróság az ügyvédnek a nemleges áfa-fizetési nyilatkozatára is figyelemmel. A kikötött, egyösszegű ügyvédi munkadíj, valamint a tárgyalásokon való megjelenés díja alapján, a tárgyalások számára tekintettel határozta meg a bíróság az ügyvédi díjat, amelyhez költségként merült fel az alperes oldalán a lerótt fellebbezési illeték összege is.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Németh László
a tanács elnöke

. Merőtey Anikó. Molnár Ágnes
előadó bíró

bíró